

16
„GLOB”
SPÓŁDZIELNIA PRACY

665

04-028 Warszawa, Aleja Stanów Zjednoczonych 53

GAZETA MORSKA

Dodatek do Gazety Wyborczej
Redakcja: Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Uphagena 27,

Nr 7.2.....26. r. 0.3. - 9.4

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU

Tom Stoppard w Gdańsku

Dramaturgii Toma Stopparda, autora słynnej repliki „Hamleta” – „Rosencrantz i Guildenstern nie żyją”, poświęcono już kilkanaście poważnych książek i rozpraw. Jedni poszukują w jego mistrzowskich technicznie komediach śladów społecznej krytyki czy „moralnej matrycy”, inni próbują je umieścić w nurcie postmodernistycznej awangardy.

Porównuje się je najczęściej do skutecznych maszyn śmiechu, gdzie akcja zanika na rzecz efektów komicznych, a wysublimowane rozważania naukowo-filozoficzne dostarczają wyłącznie materiału do błyskotliwych replik. Stoppard jawi się jako „estetyczny reakcjonista” z kręgu Becketta i Pintera, wierzący w potęgę słów, który straciwszy wiarę w racjonalny porządek, postanowił wycofać się z wciągającego nas chaosu...

Arkadia

Tymczasem prowokacyjna teatralność jego dramatów, zonglowanie konwencjami i stylami, niezliczone pastisze, trawestacje i ośmieszające nawiązania do klasyków literatury i filozofii skrywają niejedno głębsze znaczenie. To metafizyczne dno Stoppardowego teatru zostaje odsłonięte w najnowszej (londyńska prapremiera w 1993 roku) sztuce „Arkadia”, przez wielu uznanej za najwybitniejszy od wielu lat dramat brytyj-

skiego autora. Po jej polską prapremierę sięgnął teatr Wybrzeże, który posiada prawo wyłączności na jej prezentację w kraju. Spektakl wyreżyserowany przez Krzysztofa Babickiego zobaczymy w niedzielę, w Międzynarodowym Dniu Teatru. „Ten dramat czasu, przemijania, historii fałszowanej przez naukę i sztukę sumuje problematykę towarzyszącą mi w trzynastoletniej pracy w teatrze” – powiedział reżyser przed premierą. Pretekstem dla akcji jest tajemniczy epizod z życia słynnego angielskiego romantyka, George’a Byrona, który zmusił go do opuszczenia Anglii w 1809 roku. Próbę jego wyjaśnienia podejmują współcześni naukowcy, skazani – wobec zatarcia śladów i własnej słabości – na błądzenie. Konstrukcję sztuki buduje współlistnienie dwóch czasów, wzajemnie się przenikających. Bohaterów, tych historycznych i współczesnych, „wrzuconych” w tę samą przestrzeń, łączy związek niemal metafizyczny – identyczne dylematy, pytania i rozstrzygnięcia, zawieszony między „obiektywnym” porządkiem i wszechogarniającym chaosem. Konflikt tych dwóch różnych wizji świata odbija się w historii ogrodu. Wiek rozumu i uporządkowany ogród włoski ustąpił uczuciowości romantycznej, obecnej w „naturalnej”, nieposkromionej dzikości angielskiego krajobrazu.

Ogrody i nagrody

Uroczystej prapremierze (z Tomem Stoppardem na widowni), towarzyszyć będzie wystawa prac poświęconych architekturze ogrodowej i pałacowej z przełomu XVIII i XIX wieku, przygotowana przez Muzeum Narodowe w Gdańsku i Warszawie.

Z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru podczas uroczystości w Ratuszu Staromiejskim zostaną wręczone doroczne nagrody wojewody. Przypomnijmy, że laureatami są: Krzysztof Babicki za reżyserię „Godziny kota” Enquista w teatrze Wybrzeże i Waldemar Śmigasiewicz za reżyserię „Ferdynurke” Gombrowicza w Teatrze Miejskim w Gdyni oraz aktorki: Mirosław Baka za rolę Chłopca w „Godzinie kota”, Liliana Kamińska za partię Liu w operze „Turandot” i Mariusz Żarnecki, który stworzył postać Miętusa w „Ferdynurke”. Nagrodzeni otrzymują pamiątkową grafikę i 10 milionów złotych. Spektaklem roku ogłoszono polsko-szwedzką inscenizację „Turandot” w Państwowej Operze i Filharmonii Bałtyckiej (wówczas był to jeden organizm). Wyróżniono również Teatr Snów za twórczą kontynuację tradycji teatru alternatywnego. Wszystkim laureatom gratulujemy, a ludziom teatru życzymy nieustających fascynacji, wzruszeń i... wytrwałości.

Joanna CHOJKA